

Յառի դպտուարակութեան անհրաժեշտ կարեւորութիւնը, մանաւանդ մեր ազգիս համար եւ ի վերջ ծառին ծանոյց հանդիսականաց թէ այժմէն ընդունուած աշակերտունեաց թիւնէ այս արքական մայ Յովնանեան սանք 60
Որդեգիրք բարերարաց 20
Թոշակաւորք 30
Յետ այսր ամենայնի աշակերտունիր մի առ ոմի մատուցեալ ընդունեցան Արրազան Ռուացնորդին օրն նութիւնը, եւ այնպէս աւարտեցաւ առ աղդային հանդէսը: Հանդիսականք սկսան զննել ան զեղեցիկ եւ մեծամեծ աշխարհացոյցնիրը, ոուրք դրոց պատմութեան զեղսնկար եւ Խանկաղին պատկերնիրը, եւ ըրճական պատմութեան գմնագան մասսանց զարմանափշ շշութեամբ նկարուած պատկերնիրը, որովք զարդարուած էին դպրոցին սրահներն եւ դաստիանները՝ Նորանոր առատամեռնութեամբը բարերար հիմնացրին: Յառուած ու ուղարկած որուած մանեւ առջև առ Յետ աշակերտունիրք յարդուեցան չայով եւ խանուէիւ, եւ արժակեցան ուրախութեամբ փառք տալով Աստուծոյ եւ սրճնարանիով բռվանդակ Յովնանեան ազգատոնիր:

ՀԱՅՈՑ ԵՎՐԵԻՆԵՐԸ.

Journal of the American Statistical Association, Vol. 33, No. 202, June, 1938.

Chubbaqawap - amahabhu - watahi - wawatka - t

የመስቀል የዕለታዊ አገልግሎት ተደርጓል፡፡

Օրբեանու շրջակա էր սր ոյապապ ուստինա-
րան, որի բոլոր սենեակները պատրաստ լինելով
Սեպտեմբերի սկզբին, նոյն ամսի 18 ին կիրակէ
օրը կատարու եցաւ նորա բացման օրննութեան
հանդէսը շատ փառաւոր կերպով:

Յառաջ բան հանդիսի սպորտգրելը՝ պարտը եմ համարում բանի մի բան ասել նորա շինողի մասին:

Նիբեանցի առաջնակարգ վաճառական Մեծապատիւ Պ. Ղեւոնդ Ղազարիսան անցեալ տարի

զրկուելով իւր ծաղկափթիթ անդրանիկ Աղքասանը պահուն որդուց, որ ամուսնացած էր, բայց անժառ ուստի լինելով — կամեցաւ Նսրա յիշատակը անջնջ դրօշել իւր ճայրենակցաց սրառւմը, — որոնք անկեղծ սիրով կպատռէլի յիշեալ երիտասարդը նորա արժանաւոր յատկութեանց համար. — ուստի ինչդրեց մոյլատվութիւն Հոգեւոր Խշիանութիւնից շինել Ա. Պօղոս և Պետրոս Եկեղեցւոյ ընդարձակ սրահում, ի յիշատակ իւր սիրելի որդուոյն մի յարմարաւոր դպրոցական շինուած Գայիանեան Օրիորդաց դպրոցի համար, որը համարենա թէ տառը տարի միջոցում տանից տուն փոխազրուելով՝ մեծաքանակ վարժ կեճարէր: Ճշմարիտ որ Մեծապատիւ Պ. Վեռնիլը դրանից աւելի լաւ յիշատակ էք կարող մտածեր իւր սիրելի որդուոյ յիշատակը անմահացնելու, բայց միայն անջնջ դրօշմելով մատադրհաս քննոյշ օրիորդաց սրահի մէջ իւր առատութեան բարեկարութիւնը: Եւ ահա Տիրոջ տերը կամքով ծեռն տանով շինուեթեանը՝ նա աւարտ համայց երեք հազար բուրյից աւելի ծախսելով նորա վերաբ:

Մեծապատիւ Պ. Վեռնի Վազարեանցը կամելով իւր բարի օրինակով աւելի ագդելի իւր համարադրացեց վերայ, իւր վաղաժան ամ զստիր և որդուոյ համար սուրբ Խաչի հացկերութիւնը ըստ տվյալու Թեանի բարւոր համարեց առնել ի յիշատակ իւր ննջեցելոց այդ նշանաւոր օրը, առատաձեռնիլով ամենայն կարգի մարդկանց, որոնք կպատռեն նորա որդուոյ յիշատակը:

Ահա այս մասին կատարեցաւ յիշեալ չինուածի
մուտ գործելու եւ օրինութեան հանդէսը, որին ան-
համբեր կապատէր Երևանայ հասարակութիւնը: Ըստ
զրաւոր հրաւիրանաց Տեսչի՝ Գայիանիստանց դպրոցի
բարեկրօն Յնվաէփ քանանայի Մելեանց՝ Երևանայ
ժողովուրդը՝ Թէ արը եւ Թէ կանայք ամենայն սր-
բութ հաւաքուած էին Ս. Պողոս եւ Պետրոս նկեղե-
ցին:

- Գերապատիւ Եղիսաղար Սրբազն Արքեպիսկոպոսը, որ Փօխանորդն է Երեւանայ Վիճակաւորի համեմատիր էր այս Երևելիի տևոր:

• Οπρήν Φεραպատուութիւնը յիններοրդ σωματικού πολέμου αποτελεί την πρώτη πολεμική επιστροφή της Ελλάδας στην πατρίδα.

տարում էին երգեցիկ դպրաց պաշտօնը Պ. Ամբողջական ժամանակագիրությունը ուսուցչի դպրանկերթեամբ հոգու յատի կալմը քառասունի չափ աշակերտուանի երեք կարդ շարուած լուս ու մունջ կազօթեան վարժութիւն տիկնոց նսկողութեան ներքոյ:

Այն տեղ էր տեսնելու թէ օրիորդաց ներդաշնորհ՝
բաղրամայն և նրաշտակային ժամերգութիւնը՝ ո՞ր
քան կզմայլեցն էին ժողովուրդը։ Անմեղ այդ զառ-
նուկների մրմունը ուղղած դէպի ամենակար Հայրն
Աստուած՝ «ողջիմեն քո բանաւոր հօտի»։ Եւ թէ
«աղջիմիք զրեդ հանգն» զնողիս մեր ննջեցելոց ո՞չ
որ քարասրափ աշխերից արտասուր չէր թղթեցնում։
Արգարեւ տեսարանը նոր էր շատերի համար և
զարմանալի։ Ապատարազը աւարտելէն զինի աշա-
կերտու հիբ յառաջ անցնելով զոյդ զոյդ, խրապան
փւրոց մեռքին մի մի ծաղկեայ փունջ և մօմ վա-
ռած։ Եւ ապա խազմառաւորք, խումբ քահանայից
շրեդ շուրջառներով, եւ ի վիրջ Մրրապան Պատաշ-
րազից զգեստաւորուած։ Ակեղեցիէն զուրս գալ
մկան։ Անձինը նորիեալք սրանչեի շարականը
երեկ տալով՝ զնաց դէպի նորակառոյց դպրոցը՝
հանդեմ ուսումնարու ժողովուու։

Այս առուր եղանակը ոչ տակաւ իւր պարզութեամբ նպաստում էր այդ ճանդիսի շրեղութեանը: Պարոցը համնելուն պէս՝ աշակերտութիւնը երգեցին Հոգեգալստեան շարականը: Այսօր աղքիւր դիմութեան»: Ժողովրդոց բազմութիւնը չտեղաւորուելով ժինութեան (մէջ՝ մեծ մասը լուսամուտներից էին) նայում հանդիսին: Խոր զարդ այս առաջ

Դպրոցի բնուածակ սահմանը դարձարուած էր

մեր առատաղութ Ազերտանդր Բ Կայսեր եւ
Վեհափառ կաթուցիկոսի պատուիրներով զբանգիրյն
ծաղիկներով պասակուած: Նոցա ծախ կողմում առ ըբ
կոյս Գայիշանէի փոքրիկ կենանապիրը որ կարծես
թէ հոգի առ ած՝ կիսայէր խնդագին փոք սանուց վե-
րայ: Դա իմի երկարութեամբ դրած էր սեղան մե-
ծանաց: Երգեցողութիւնը վերջանալուց յետոյ՝ առ
ուաշնակարդ աշակերտուիի Սիօն Տէր Աստուածա-
տրքեանը կարդաց ճառ, բաւական պարզ աշխար-
հիկ ոճով, որի իմաստն էր՝ Աստուծոյ ունեցած ա-
ռանձին խնամքը դէպի Հայոց Ազգը: Մուըր Հոփի-
սիսեանց եւ Գայիշանեանց Հայաստանի վիրայ ունե-
ցած բարի ազգեցութիւնները, որոնք Գեւոնդի պէս

հակել միշտ իրակ համաստցած ժողովրդոց բարութեան համար» եւ բայտ Տէրունեան բանին. «գորինչ պարան Էք առնել՝ արձոր» եւ զարուարով դէսի ուսուցի մերը՝ ասաց. «ինձ չէ պատուանում այդ փաշութ շնորհակալիքները» այլ եւ պարօն ուսուցիներին որոնք իւրիանց աշխատութիւնը կրունք չեն ինսոյել ջատ անզամ սմիւսնչ մատակարարելու եւ երրեմն անհշան ուսմկադրամով իսկ ժողովութոք պրժանի ին ամենայն գոհունակի թեան ուրուք դոդուցի օպնութեան համար մեռք պարզելու ժամանակ՝ դատարկ չեն դարձել նորան, ուստի ինդրեց շնորհակալութիւն մասուցանել Պ. Աւտոցաց եւ Հոգաբարձունեաց, որք սկրով Կաարեցին: Առաջ՝ «Այս հանդիսից յետոյ կրտսարեցաւ հոգեմանգրատեան կարգը վասն հանդուցեար Աղեքսանդր արքանայիշատակ երիստանարդի եւ քրոջ նորա ջերմ ինդրունիքութեան մասունական կամաց համար ճամանակից յառ դարձել է գիշի Յովսէփ քանանայն կարդաց մի պատշաճաւոր և իմաստապից ճամ դպիմբանական բովանդակութեամբ: Արանով աւարտեց աւ համունք սը եւ ժողովութիւր քրուեցան դոհնեւ էք Շշակ լրագրի 7 համատրի մէջ այս աւոր համադիմակի անդուցի եւ լույրի վերոյ սուրբագրութիւնը մի պարզ ամառանձնէն քրոջ առջաւ դոհնութիւն երգերը: Առ առ մասնաւոր կարեւոր եմ համարում յաւ երուոր վարարանութիւննեւ էք Շշակ լրագրի 7 համատրի մէջ այս աւոր համադիմակի անդուցի եւ լույրի վերոյ սուրբագրութիւնը մի պարզ ամառանձնէն քրոջ առջաւ դոհնութիւն երգերը: Առ առ դուրս դարձ իւր համեստ խրճից շատ թափառ ու ուց յետոյ վերջանպէս սկսում է անհամեստ կիրազով ասորագրել այդ հանդիւըս Ծան երժունք կարող է պարզ տեսնել, ոնք յաջման աջակիրը կարծեաւ թէ միննետափ վենում ճշմարտութիւնը քօզարկելու համերժութ քոյրութիւնի աղասիկը աղմանակերպ իւր թէ առ մենս սպիտակին անեւ ասելով մեծ պաշտօն պիտի մատուցանէ իւրանման հակառակորդաց քառ լիցի պարուն յօդուածագիրը այդ շինծու սպորագիու թնամք ընթերցուաց սիրու աւելի դայրացայց մանաւանդ հանդիսին ներկայ նորոյ անձնաց: Ահա նոյնին է նա պէսում պարսպեկ օրիորդաց դպրոցի իրաւիրանաց յայտարարութիւնը ծաղր անելով թէ շարադրութիւնը, թէ կէտարութիւնը եւ թէ պատարագը բայց ինքն Էլ ուշ չի դարձել իւր անհամ վրուածի վերայ, որ ամեն պատրիրութեանց

մէջ պատրոդ բայիերավ է լցրել: Գպրացի հրաւիրման
յայտաքարութեան մէջ չկայ բոլորվիմն որ Պօղոս
և Պիտիրոս և կենդիցում և պափականական պատա-
րագ պիտի պինի: « բառութեամ պատարագը մի է, ի-
կեղեցւոյ ամէն կարգի օրբազան պաշտօնէից հա-
մար: Թէ Կաթուղիկոսի թէ Արքեպիսկոպոսի: Թէ
մկրտագօլիտի բնիւկոպիսի: Վարդապետի եւ քահա-
նայից վասն զի ամեներեան կօչվում են բահանայ
Ապօռն ծոյ եւ պատարագից ըստ ոչ ուստի մասն ըստից առ
ջանաց տաներթվակ յօդու ածի ընթերցումը՝ կտևա-
ներս որ պահապահակիրը միծապատիւ Պ. Ղ. Եւ ոն-
դի ուսումնաբանը նշանակում է շինած Ա. Պօ-
ղոս ու Եւ Պետրոս Եկեղեցւոյ գաւթեւմ: Ես չեմ
կարծում, որ պահուածագիրը դաւիթ բափի
նշանակութեանը, ճոպեւոր կարտցի առաջնակարգ
ուսուցիչներէն մինելով համսկացած չինի, ը բաժ
որում եկեղեցւոյ գաւթեւմ երբէք պարոց չեն շի-
նումը մանաւանդ Թէ Ա. Պօղոս Եւ Պետրոս Ե-
կեղեցին դասիթ էլ չունի Գուցի պարոնը զա-
փի բառը պարմագի սրբնի կամ բնիկի տեղ է
ընդունեմ որ դեւուցի համար շատ պնդերելի առ-
խալանը է: Ուրեմն բարի կլինէք որ շառաց պարո-
նը իւր արքի հաստ գերանին նայէք Եւ ի գուր աղ-
ողի անխոնչ մշակների սիրար չկոտրէք նրանց ան-
կան նիւպները մամուլի միջոցակ իւնիքապարակ
հանեղիվ: Միթէ այդպէս պէտք է խրախուսել ուսու-
շիներին: Կան ուրամուռեին աղջկց մեր սրբն
ուստիպարիթ, ծաղրելով վարժութեան գիշեապարակ
հանեղիվ: Միթէ այդպէս պէտք է խրախուսել ուսու-
շիներին: Կան ուրամուռեին աղջկց մեր սրբն
ուստիպարիթ, ծաղրելով վարժութեան գիշեապարակ
հանեղիվ: Միթէ անքամի մեղք է նրա համար:

Ընթերցողը պատկառում է կարգաւով յիշեալ նա-
խկագրի յօդու ածը որով: Այդ աւուր ժողովանտ
նակեւորական դպար ազնակ եւ շատակիր է ծիւաց-
ուամ ցնենեւելու անառի խօսքերով: Թէ և ինձ թուե-
շաւ, որ շարականը այդ բռակէից շափակիվ էր երգ-
ուեմ: Ցեսոյ շարնւակիւմ է Թէ մի աշակեր-
ուուի կարդաց իրան համար անհականակի մի-
նառու ուր պառեած էր: Թէ նորին ապառւծոյ չոսր-
իւ է շինվիլ ուսումնաբանը և աւանա զի յան

Ախոն Տէր Աստուածատրեամց օրինրզը՝ որ Գա-
խանեան դպրոցի աշակերյուններէն յառաջադէմ
ինելով ոչ Թէ իրան համար անհասկանակի ճառ-

կարդաց, բայց և եւ մահանկացողների հմար անգամ հպականակի քառհերթ երրորդ շտադրածը՝ Արդ պարկեցն օրիորդին իւր կատարելու թիմաց համար հրաւիրում են վարժութիւններ Գայլանեան դպրոցը։ Խսկ ես ամբողջ ճառը ու չի ուշով կարգալով՝ չըստայ նորա մէջ ասած, « Նորին աստուծոյ շնորհիւ է շինվել ու առ մնարանը » բառերը, այլ այդ աշխարհայի համար գրած էր, « օրհնեցէք միարանութեամբ բարերար աղայ Դեռնդը իւր կենդանեաց եւ ննջեցելոց հետ, որ իւր անմիտ մեծ ացներով Աստուծոյ և ազգի առաջ՝ այսօր այս գեղեցիկ շինուածը իւր սեպականութեամբ կառուցած՝ ընծայաբերեց ազգի օրիորդաց դաստիարակութեան համար։ Ուրեմն պարզաբեր երեւում է, որ նամակադրուն « անոպատակ » իւր պարկեցն իսրամից չը դուրս եկալ », այլ նպատակաէ, ըստ որպես Գայլանեան կազմոցի լայտուրարութիւնը դրանք պատճեն լրաց՝ յարացագոյն մոածում էր երթալ հանդէսը տեսնել իւր բարդին ծաղը ու ծանակ շինել իւր փառաւոր շինծու յօդուածով։

Մեզ անհասկանալի եռւաց պ. նամակադրի երկու
տող գրուածը եւս թէ, « հանգեար վերջացաւ Հ. Տես-
չի դամբանական ճառով թէ ինչ է մայն լուս նշան
է» : Եթէ պ. նամակադրութիւնը մարդարէ, պեսի
դամբանական ճառախ նախադրոշակում է, Քայլան-
եան դպրոցի ապարախտութիւնը, չծած, չծաղկած,
թառամիլը եւ չորանալը, հապա պէտք է ինդրել
Ասուածանից, որ զէթ մեծապատիւ Ղեւոնդի ջեր-
մեռանդութեանը խնայի: Մի միայն ազօնքը բաւա-
կան չնամարելով այդ Թշուառութեան առաջն առնելու,
այլև նիբեամկան օգնութիւնը ի կրոյմանէ իմ պա-
տուական հայրենակցաց, ուրեմն կադաշնմ կարելմ
փութով օգնել այդ հաստատութեանը, որ զուցէ,
իսկիանուի այդ գուշակութիւնը: Իսկ ակսուչ Ցով-
սէփ Քահնանային խորհուրդ կույցինք, որ իրան
հաւատացած դպրոցը չար աքից եւ չար եխարից
պահպանելու հնամաք եւ մարդարէական շննթերի
Թօթափիլը արգելելու միակ շնոթարիկն պ. Տ. Գ. Վ.
Եանցին ուսուցիչ հրաւիրելն է բաւական, որ
զէթ Ոգուեաց դպրոցաց պէս Կայիւննամ դպրոցն
էլ ուի կանոնացնէ եւ ապա հեռանայ :

Մատաղանաս բանաստեղծ Պ. Եմին Տէր Գրիգոր-
եանցը իմ կարծիքով պէտք է աւելի խրախուսել,
նորա ծիրաքը օր բատ օրէ արդիւնաւորելու եւ կա-

անորենդպործելու նպատակաւ բան մէ կծու եւ ան-
վայել խօսքերով խոցոտել, որով շնոր նեշտութեամբ
կարեի է խեղիլ նէնց ակզրումը նորա բանապահը՝
ծական ախորժակը: Առաջեց լու, կլինէր օգուածա-
պրին, որ Պատմինի ոտանուառը երդը կրիչտկամկան
նեղմնակով վերլուծէր, որով արդպարեւ բաւական
ծանայութիւն կմասուցածէր աշխարհ, կը լեզուի
գրականութեանը, մէծ շնորհակալու թեան արժանա-
նալով, ըստ որում աշխարհի կ նորմաքործ բնկուն
դեռ լու չմշակուած վնելով կարօւսնէ արդարեւ
շատ կանարելագործութեան: Այդ գովինդի ընթաց-
քով Վակմինը տեսնելով իւր թերութիւնները, միւս
անդամ կզգուշանար գոյծերու սիսակներ՝ համկա-
ռակ կանոնի դրականութեան: Անդու զաւուրում ցուցու-
թառ գրադիտոց ի շարս որոց եւ Մշակի թըր-
թուից: Եւ եանցին շնառ հեշտ է թւում
ոտանաւոր շարադրելը. բայց թող վորձէր կտեսնէ
որ ամեն մարդոյ տուած չէ որի բանսատնդութեան:
Կցանկայի պ նամակադրէն նարցներ, թէ արդեօք
թոք մտացածին գամիանեան զգրոցի համադին սպա-
րազութիւնը աւելի համուլ է գրած: Թէ Պատմինի
երդը: Միթէ այս աւուր հանդիսի մէջ ոտքինչ միսի-
թարական բան չդուն նա հաղորդելու մեր սիրելի
համազդեացը: բաց ի բամբառանդից եւ ուրիշի գոր-
ծերը պարտաւելուց: Արդարեւ կարող էր նա գրա-
նել ինչպէս ընթերցողը ծանօթացաւ այն աւուր
հանդիսի ստորադրութիւնից, իւ պէտք է անել փրզ-
ճով որ հանդիսի բոլոր ասած ճաւերը գրած էին
այնքան վեճ եւ բարձր, որքան բարձր էր իւ զան
Պատմութիւնը կարենի որոքը: Ու մասաւու ու

Հայոց մատուցածքների դրա ու սննդի խոնան.

28 *z-ṣw-* 18

պահանջ ուսուցչութեան մասին — առ այս

ԱՍՏՐԱԽԱՆԻ.

и наше счастье в одном благо: в то время как

Խաչեակը մասնաւու Արքայաց Ամառակը.

Արովհետեւ Հայկական կեսանքի մէջ ամենեցուն ու-

ադրբութիւնը գրաւում է ուստիմառանների հարցը՝
ըստն մէջ պէտք է զարդարայ եւ ճոխանայ մեր երկ-
եւուի մանուկ սերունդը՝ որ մեր ժողովրդեան քարու-